

โครงการป้องกันปัญหาการฆ่าตัวตายในชุมชน

กลุ่มงานจิตเวชโรงพยาบาลแม่สอด
และชมรมเยาวชนคนรัก(ษ์)ชีวิตแม่สอด

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จในพื้นที่สูงและแนวโน้มนำสูงขึ้น

อยู่ในกลุ่มวัยรุ่นถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มากถึงร้อยละ 40

สาเหตุหลักมาจากขัดแย้งกับคนใกล้ชิดมากถึงร้อยละ 56.6 ส่วนการฆ่าตัวตายสำเร็จนั้นพบว่า วิธีการส่วนใหญ่คือการใช้สารกำจัดวัชพืชร้อยละ 40

ในจำนวนผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จทั้งหมดในตำบลมหาวันจำนวน 4 คนนั้นอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 10 ของตำบลมหาวัน(ปี 2553)

เกิดแนวคิดในการจัดทำโครงการในชุมชน

แนวคิดในการจัดทำโครงการ

ชุมชนต้องแก้ปัญหาเอง

ศักยภาพของเยาวชนสามารถช่วยชุมชนแก้ไขปัญหาได้

เชื่อมั่นศรัทธาคูณค่าของชุมชนตนเอง (ในจุดอ่อน มีจุดแข็ง)

การมีส่วนร่วม

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

แกนนำอาสา
ได้รับทราบ
ข้อมูลปัญหา
การฆ่าตัว
ตายในพื้นที่

อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จในพื้นที่สูงและแนวโน้มสูงขึ้น

ร้อยละ 40 อยู่ในกลุ่มวัยรุ่นถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

วิธีการส่วนใหญ่คือการทานยาฆ่าหญ้า

ในจำนวนผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จทั้งหมดของปี 2553 ตำบลมหาวันอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านเจดีย์โคะ

หมู่บ้านเจดีย์โต:

ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอแม่สอด มีเขตการปกครองทั้งหมด 3 หมู่บ้านภายใต้การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลมหาวัน มีจำนวนประชากร 14,364 คน ลักษณะภูมิประเทศเป็นเขตพื้นที่สูงลาดชันจากทิศตะวันออกลงมาทิศตะวันตกและมีพื้นที่ติดกับแม่น้ำเมย และประเทศสหภาพพม่า

มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ 2 ลักษณะ

ลักษณะที่ 1 พื้นที่เป็นภูเขาสูง ซึ่งเป็นต้นน้ำลำธารเป็นหมู่บ้านของชาวไทยภูเขาเผ่าม้งและเผ่ากะเหรี่ยง

ลักษณะที่ 2 เป็นพื้นที่ราบ ซึ่งเป็นหมู่บ้านของชาวไทยพื้นราบ สภาพเศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรมของทั้งสองพื้นที่จึงมีความแตกต่างกัน

คำถามที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับข้อมูล

ทำไมบ้าน
เราถึงมี
ปัญหาการ
ฆ่าตัวตายสูง
กว่าที่อื่น

ความสุขน้อยหรือไม่

ความเศร้ามากหรือเปล่า

มีอะไรที่เป็นสาเหตุ

ค้นหาคำตอบ

รวมทีมทำงาน
ที่สมัครใจ

“เยาวชนคน
รัก(ษ์)ชีวิตแม่
สอด”

- สร้างการตระหนักในโรงเรียน
- ประเมินศักยภาพแกนนำ : ประเมินต้นทุนชีวิต
- เรียนรู้การใช้เครื่องมือจากพี่เลี้ยง
 - คัดกรองภาวะซึมเศร้าและความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในโรงเรียน
 - ศึกษาความสุขของชุมชน
 - ศึกษาสภาพแวดล้อมชุมชน

ดำเนินกิจกรรม

สร้างการ ตระหนัก ใน โรงเรียน

- ประเมินคัดกรองภาวะซึมเศร้าและความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในโรงเรียน พบเพื่อนนักเรียนที่มีปัญหาและได้รับการช่วยเหลือต่อเนื่อง
- ประชาสัมพันธ์ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาการฆ่าตัวตาย ผ่านประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย
- มีแผนการดำเนินงานในรูปแบบของกิจกรรมในชมรมอย่างต่อเนื่อง

ดำเนินกิจกรรม

ค้นหา

ศักยภาพ

แกนนำ

ประเมินต้นทุนชีวิต
ของแกนนำเยาวชน

จุดแข็ง

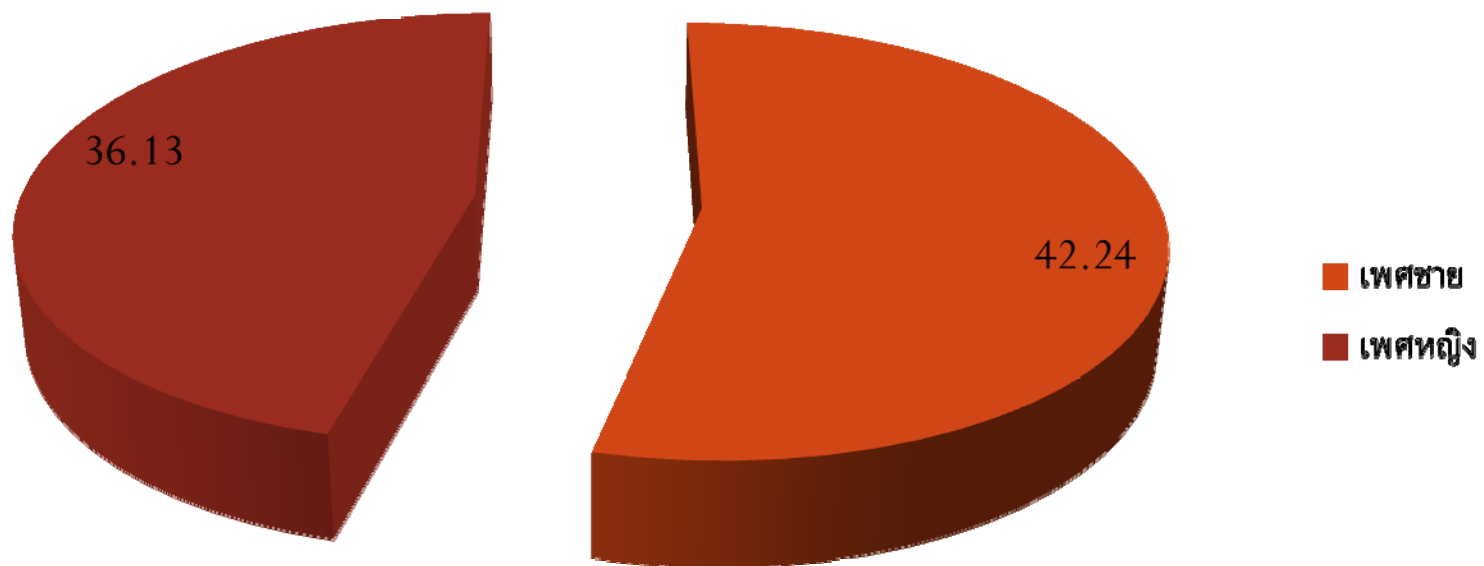
- พลังสร้างปัญญา
- พลังครอบครัว
- พลังตัวตน

จุดอ่อน

- พลังชุมชน ด้าน กิจกรรมบำเพ็ญ
ประโยชน์ในชุมชน
- พลังเพื่อนและกิจกรรม ร่วม
กิจกรรมทางศาสนาหรือประเพณี
เป็นประจำ

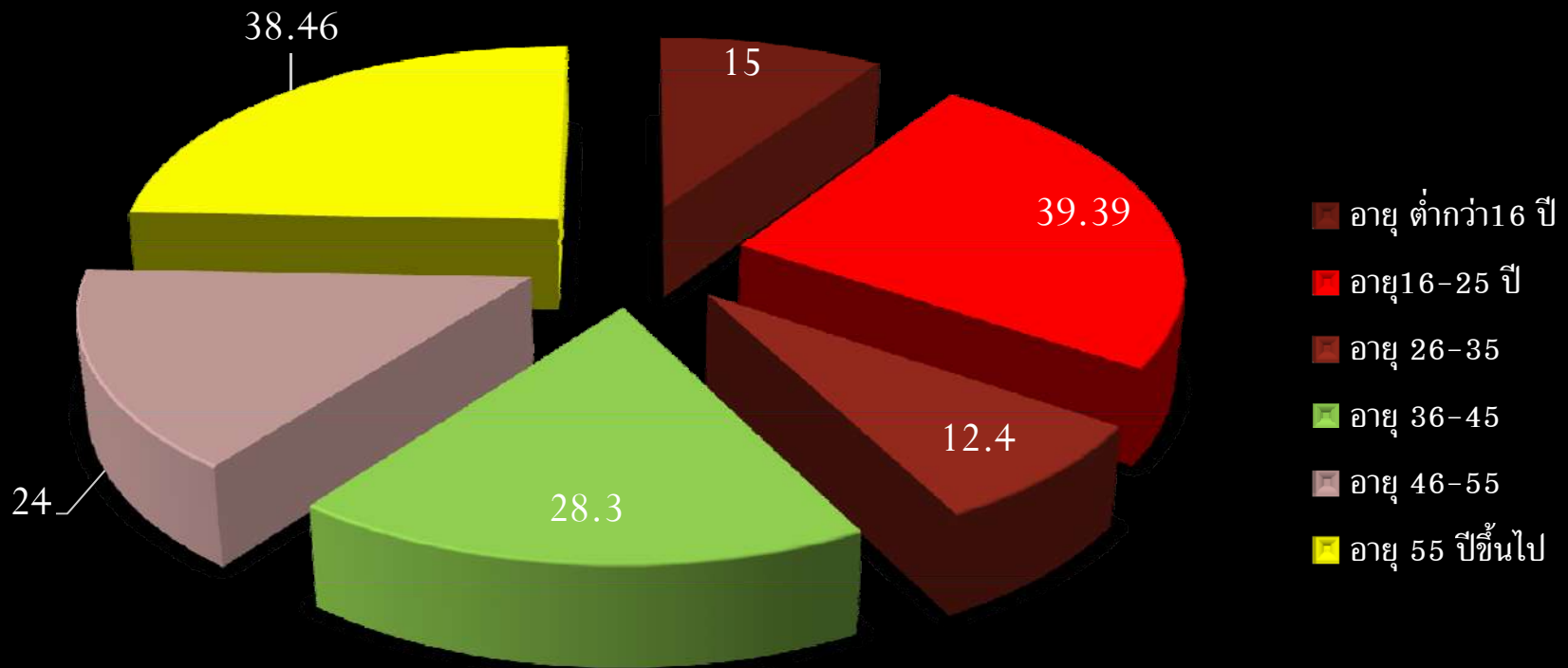
ดำเนินกิจกรรมศึกษาความสุขของดเนินชุมชน

เปรียบเทียบความสุขกับเพศ

ความสุขของตनीบชุมชน

เปรียบเทียบความสุขกับช่วงอายุ

นำเสนอข้อมูลปัญหาพื้นที่และการดำเนินกิจกรรมคืนให้กับชุมชน

ได้รับการสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการวิเคราะห์ปัญหาในชุมชนร่วมกันของกลุ่มผู้ใหญ่

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน

ปัญหาการฆ่าตัวตายในพื้นที่
น่าสงสัยว่ามาจาก 3 ปัจจัย
ของคนสามวัย

- วัยรุ่น = ปัญหาผิดหวังในความรัก
- วัยทำงาน = ปัญหาหนี้สิน
- วัยสูงอายุ = ปัญหาการพึ่งพิง การช่วยเหลือตัวเอง

- เป็นปัญหาทั่ว ๆ ไปที่ทุกหมู่บ้านต้องมี...แล้วบ้านเราต่างจากเขาอย่างไร
ทำไมถึงมีปัญหาการฆ่าตายเยอะกว่า

ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาและตีทชาชุมชน

แกนนำเยาวชน ตึกษาชุมชน

- จากข้อมูลความสุขของชุมชนที่ศึกษาพบว่าความสุขเพศหญิงมีน้อยกว่าเพศชาย
- “ผู้หญิงมั่งต้องทำงานทั้งในบ้านและนอกบ้าน”
- “มีความกดดันในการเลือกคู่ครอง”
- “แม่บ้านมั่งส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือ

ความแตกต่างของบทบาทหญิงชาย

หลังเลิกเรียนของเด็กหญิง

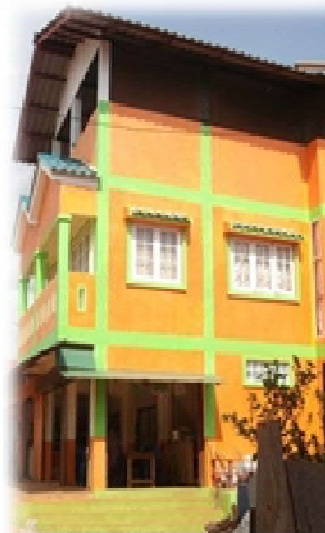
หลังเลิกเรียนของเด็กชาย

การเข้ามาของความทันสมัยและความไม่เท่าเทียม ดนเร่งหาเงินเพื่อหมีให้ติดต่อกัน

หนังสือ

การเข้ามาของความทันสมัยทำให้การใช้ชีวิตส่วนหนึ่งของชุมชนเปลี่ยน

ปัญหาที่พบ การเข้ามาของความทันสมัยตัวการสำคัญ : การเข้าถึงยาฆ่าหญ้า

มีการจัดเก็บที่ไม่มิดชิด อยู่ในตัวบ้าน

จากการศึกษาพบจุดแข็งของชุมชน

- ยึดมั่นในประเพณี
- มีความรักพวกพ้อง
- มีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ

การดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยแก้ไข

เมื่อปัญหาการฆ่าตัวตายเป็นปัญหาใหญ่ในพื้นที่

- มองเรื่องความเข้มแข็งของครอบครัว
เป็นเรื่องหลัก
- นำร่องในครอบครัวของแกนนำ
เยาวชนในการทำกิจกรรมร่วมกัน

สิ่งที่ได้รับจากการทำกิจกรรม : ตักยภาพในตัวเยาวชน

ได้เกิดความร่วมมือกันทำกิจกรรม

เกิดประสบการณ์การทำงานเป็นกลุ่ม

การสร้างสัมพันธภาพในชุมชน

ได้เรียนรู้ปัญหาชุมชน

ประสบการณ์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานนอกเหนือตำราเรียน

สิ่งที่ได้รับจากการทำกิจกรรม :

- ชุมชนได้เรียนรู้รับรู้การเป็นเจ้าของปัญหาสุขภาพในชุมชนของตนเอง
- กลุ่มเด็กแกนนำสามารถดำเนินกิจกรรมโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขดอยมาทำหน้าที่แค่เป็นพี่เลี้ยง
- มีแผนการดำเนินงานที่เป็นด้านสุขภาพจิตเข้าไปในโรงเรียน (เป็นโอกาสน้อยมาก)

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- ควรมีการศึกษาบริบทชุมชนเพื่อนำไปสู่การเริ่มต้นของการนำไปสู่การค้นหาคักยภาพแกนนำ
- การเชื่อมั่นว่าเจ้าของพื้นที่คือเจ้าของปัญหา ที่เราเป็นเพียงคนนำเสนอปัญหาเหมือนการขายโฆษณาชวนเชื่อ
- ทำงานกับชุมชนต้องให้ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ยึดหลักการทำงานให้เหมือนหมอนามัย
- ยังคงต้องมีการดำเนินงานและพัฒนางานอย่างต่อเนื่องต่อไป

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จ : ปัจจัยหลัก

- มีการให้คนในพื้นที่ได้รับรู้ข้อมูล
- พัฒนาศักยภาพให้แกนนำ เยาวชน สามารถเก็บข้อมูลประเมินปัญหาในชุมชนของตนเองได้
- เยาวชนได้ลงมือทำงานเก็บข้อมูลเอง ได้มองเห็นปัญหาจากที่ตนเองได้เก็บข้อมูล ได้สัมผัสกับปัญหาเอง ทำให้มองเห็นความสำคัญของปัญหามากขึ้น
- มีการนำข้อมูลคืนสู่ชุมชน คนในชุมชนยอมรับได้มากกว่า
- ชุมชนได้มีโอกาสรับรู้ปัญหาผ่านเวทีคืนข้อมูลของเยาวชนและพี่เลี้ยง

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จ : ปัจจัยหนุน

- พี่เลี้ยงมีความเชื่อในศักยภาพของแกนนำเยาวชน
- ครู ผู้ปกครองให้การสนับสนุน และให้โอกาส
- การได้รับการสนับสนุนในงบประมาณจากสสส.และชมรมพยาบาลชุมชนแห่งประเทศไทย
- มีทีมงานที่สามัคคีและสามารถทำงานร่วมกันได้ดี
- มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในชุมชนมองเห็นความสำคัญและเป็นแรงหลักในการประสานงาน
- การได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชน และการยอมรับในผลงานของเยาวชน

พลการดำเนินงานได้รับคัดเลือกให้เข้ารับรางวัล 1 ใน 10 พื้นที่ดีเด่น ระดับประเทศในงาน วิชาการแห่งชาติของพยาบาลชุมชนแห่งประเทศไทย

แผนการดำเนินงานกิจกรรมต่อเนื่อง ปี 2555

- ร่วมทบทวนปัญหาเพื่อการพัฒนา
- คิดแผนการดำเนินงานที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจนภายใต้ข้อจำกัดของแกนนำ
 - ประเมินปัญหาซึมเศร้าฆ่าตัวตายในโรงเรียนต่อเนื่อง เปลี่ยนแบบประเมินซึมเศร้าให้เหมาะกับเด็กนักเรียน)
 - กิจกรรมในโรงเรียน จัดตั้งจุดรับคำปรึกษา (กล่องคลายทุกข์) เริ่ม 1 จุดในโรงเรียน
 - นำเสนอข้อมูลการดำเนินงานที่ผ่านมาให้ผู้ปกครองรับทราบและจัดเวทีให้ผู้ปกครองชื่นชมผลงาน
 - นำร่อง การจัดการบัญชีครัวเรือน ในกลุ่มแกนนำเยาวชน 22 ครอบครัว
 - รับสมัครสมาชิกเพิ่ม
 - ลดกิจกรรมให้มีจำนวนน้อยแต่สำคัญ
 - สร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวเยาวชนโดยการใช้เครื่องมือ 7 ชั้น

รางวัลความสำเร็จ

